

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 11 kwietnia 2011 r.

**Pan
ppłk mgr Bogusław Wojtal
Dyrektor
Aresztu Śledczego
W Świdnicy**

LWR-4100-05-02/2011
P/110/013

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Areszt Śledczy w Świdnicy (zwany dalej „Aresztem” lub „Jednostką”) w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 25 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w Areszcie Śledczym w Świdnicy. Powyższa ocena ogólna wynika z ustaleń i ocen częściowych zaprezentowanych poniżej.

1. Zrealizowane w 2010 r. dochody budżetowe zamknęły się kwotą 5,6 tys. zł i były wyższe o 1,3 tys. zł od kwoty ujętej w planie finansowym (o 30,1%) oraz stanowiły 81,7% dochodów zrealizowanych w 2009 r. (6,8 tys. zł). Główne źródło dochodów (67,1%) stanowiły wpływy z różnych dochodów (§097) w kwocie 3,7 tys. zł, tj. m.in. z tytułu wynagrodzenia płatnika, należności z lat ubiegłych i wpływów z tytułu leczenia osadzonych i szkód w mieniu wyrządzonych przez osadzonych. Pozostałą kwotę dochodów stanowiły wpływy uzyskane z wynajmowania pomieszczenia na kantinę (§075) w wysokości 1,8 tys. zł (31,5 %) oraz wpływy (§087) ze sprzedaży składników majątkowych (złom) w kwocie 80 zł (1,4 %).

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701,

Dochody uzyskane przez Areszt w 2010 r. zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w pełniej kwocie i w terminach określonych w § 4 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa².

1.1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Areszt nie posiadał należności do zapłaty. Wykazana należność wymagalna w kwocie 7,08 zł z tytułu szkody wyrządzonej przez osadzonego w mieniu była faktycznie należnością wątpliwą (sporną). Dochodzenie tej należności (od 13 lipca 2010 r.) było bezskuteczne ze względu na brak dochodów osadzonego. Mimo to, nie dokonano stosownych ocen w celu uznania należności za nieściągalną. W 2010 r. odnotowano przypadki umorzenia należności w łącznej kwocie 2,2 tys. zł, tj. z tytułu szkód wyrządzonych w latach 2007-2010 przez 29 skazanych (575 zł) i należności od 1 kontrahenta powstałej w 2008 r. (1,6 tys. zł). Sposób i tryb dokonanych decyzją Dyrektora Aresztu umorzeń nie budził wątpliwości. Uzasadnieniem decyzji umorzeniowych wobec osadzonych była niewypłacalność dłużników i prawdopodobieństwo, że koszty dochodzenia należności będą wyższe od ich wartości. Należność od kontrahenta umorzona została w wyniku postanowienia komornika sądu o niewypłacalności dłużnika.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności.

2. Najwyższa Izba Kontroli **pozytywnie** ocenia realizację wydatków w 2010 r. Wykonane wydatki w kwocie 8.316,6 tys. zł stanowiły 99,9 % planu po zmianach, a w relacji do wydatków 2009 r. stanowiły 102,2 %. Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 0,888 tys. zł zostały terminowo zwrócone na rachunek dysponenta wyższego stopnia.

W strukturze wydatków zrealizowanych w Areszcie dominowały środki na uposażenie, wynagrodzenia oraz pochodne od nich w łącznej kwocie 6.147,2 tys. zł, co stanowiło 73,9 % wydatków ogółem. Przeciętne zatrudnienie w Areszcie w 2010 r. obejmowało 107 funkcjonariuszy i 3 pracowników cywilnych i w porównaniu do 2009 r. było wyższe o 2 osoby wśród funkcjonariuszy oraz mniejsze o 1 osobę wśród pracowników cywilnych. Przeciętne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie 3.761 zł (funkcjonariusze) oraz 3.450 zł (pracownicy cywilni) i było wyższe w stosunku do 2009 r. o 58 zł (funkcjonariusze) i o 677 zł (pracownicy cywilni).

2.1 Badaniami szczegółowymi objęto 155 pozycji wydatków na łączną kwotę 774,9 tys. zł, z tego dotyczące zakupu towarów i usług na kwotę 700,6 tys. zł (90,42%) oraz majątkowe na kwotę 74,3 tys. zł (9,58%). Celowość poniesienia badanych wydatków nie budziła zastrze-

² Dz. U. Nr 116, poz.784 ze zm.

zeń. Wszystkich zakupów towarów, usług lub robót budowlanych o równowartości przekraczającej 14 tys. euro, dokonano na zasadach i w trybie określonym w ustawie z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³, zwanej dalej pzp. W zbadanych 10 postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, w tym 7 dotyczących dostaw żywności (mięso, wędliny, ryby, warzywa, pieczywo) oraz 3 dotyczących przeprowadzenia kursów i szkoleń aktywizacji zawodowej osadzonych - postępowania były prawidłowo przeprowadzone i udokumentowane, zgodnie z wymogami określonymi w art. 96 pzp oraz zakończone terminowym podpisaniem stosownych umów.

Zbadane wydatki w §6050 – inwestycje jednostek budżetowych, dotyczyły wykonania trzech zadań inwestycyjnych w grudniu 2010 r., tj. ogrodzenia (zasieków) typu concertina w całym obiekcie (11,6 tys. zł), systemu sygnalizacji włamań i napadów (27,3 tys. zł) oraz systemu telewizji przemysłowej (42,6 tys. zł) zostały zrealizowane i rozliczone w sposób celowy i oszczędny stosownie do uregulowań zawartych w art. 44 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴.

NIK nie wnosi również uwag do wydatkowania środków z budżetu środków europejskich. Zbadane wydatki w łącznej kwocie 104,5 tys. zł (86%) dotyczyły wykonywania kursów i zajęć aktywizacji zawodowej osadzonych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Umowy na realizację tego projektu były zawierane przez dysponenta I stopnia, natomiast Areszt zawierał umowy z wykonawcami konkretnych zadań tego projektu. Środki finansowe wpływały, za pośrednictwem dysponenta II stopnia, na wyodrębnione w systemie rachunkowości Aresztu konto 138U – rachunek środków europejskich. W ramach tych wydatków w kwocie 43,037 tys. zł Areszt pokrył z przyznanej rezerwy celowej zobowiązanie za wykonanie w grudniu 2010 r. dwóch kursów oraz dwóch zajęć aktywizacji zawodowej osadzonych.

2.2. Łączna kwota zobowiązań według stanu na 31 grudnia 2010 r. wynosiła 164,1 tys. zł (w tym w paragrafach pozapłaconych 111,8 tys. zł) i stanowiła 239,3% kwoty zobowiązań z 2009 r. Najwyższe zobowiązania pozapłacone odnotowano wobec ENERGII PRO (38,9%), dostawców żywności dla osadzonych (25,5%) i wobec ŚPWIK -odbiorcy ścieków (22,5%). Wzrost zobowiązań niewymagalnych był spowodowany m.in. niedoszacowaniem planu finansowego na 2010 r. przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu (jednostka nadrzędna), co skutkowało uzgodnieniem przesunięcia terminu płatności za media

³ (j. t. Dz. U. z 2010r. Nr 113, poz. 759)

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

(energii , woda , ścieki) z grudnia 2010 r. na styczeń 2011 r. Na koniec 2010 r. nie występowały w Areszcie zobowiązania wymagalne.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia obowiązujący w Areszcie system rachunkowości i mechanizmy kontroli zarządczej. Opracowane i wdrożone w Areszcie procedury uwzględniały elementy kontroli operacji finansowych i gospodarczych ujętych w rozdziale II pkt 14 Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁵. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości spełniały wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷.

3.1 Do szczegółowych badań kontrolnych w drodze doboru próby metodą losowania monetarnego MUS, wybrano 159 dowodów księgowych na łączną kwotę 804,7 tys. zł, tj. 39,3 % ogółu wydatków pozapłacowych w 2010 r. Kryterium badania stanowiła legalność formalna dokumentów księgowych, w odniesieniu do przepisów art. 20–24 ustawy o rachunkowości oraz art.54 ustawy o finansach publicznych. Dowody zbadano pod kątem prawidłowości wartości⁸ transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym w podziałkach klasyfikacji budżetowej. W wyniku badania nie stwierdzono dowodów księgowych zawierających nieprawidłowości skutkujących na wiarygodność ksiąg oraz sprawozdawczość bieżącą i roczną. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zarówno zapisów księgowych, jak i poprawności formalnej dowodów. Nieprawidłowości nie stwierdzono również w wyniku dokonanego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań kontrolnych NIK wydaje opinię pozytywną, zarówno w zakresie zgodności (poprawności formalnej dowodów księgowych, kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji oraz poprawności formalnej zapisów w ewidencji księgowej), jak i wiarygodności ksiąg rachunkowych Aresztu (prawidłowości zapisów wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym podziałkach klasyfikacji budżetowej). NIK nie wnosi też uwag do sposobu i terminu inwentaryzowania rzeczywistego stanu aktywów i pasywów.

3.2 Sprawozdania budżetowe zarówno bieżące, jak i roczne Aresztu, sporządzone zostały i przekazane do jednostki nadrzędnej w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Sprawozdania Rb-

⁵ komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. - Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84

⁶ t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁷(Dz. U. Nr 20,poz.103

⁸ tj. wartości zgodnej z fakturą oraz zgodność faktury z zamówieniem lub umową.

27 – z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 – z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-28 Programy – z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE, Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-Z – o stanie zobowiązań kwartalne i według stanu na 31 grudnia 2010 r., odzwierciedlały dane wynikające z ewidencji księgowej. Natomiast w sprawozdaniu Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych na koniec IV kwartału 2010 r.- wykazana kwota należności była wyższa o 888,54 zł od kwoty wykazanej w ewidencji księgowej. Różnica wynikała z pisemnego polecenia jednostki nadrzędnej ujęcia tej kwoty w sprawozdaniu, mimo że w dniu sporządzenia sprawozdania zwrócono tę należność do dysponenta II stopnia jako kwotę niewydatkowaną z planu wydatków 2010 r. Zaznaczyć należy, że w dniu sporządzenia sprawozdania kwota ta była na rachunku bankowym Aresztu.

4. W badanym okresie Areszt wykonywał plan finansowy Funduszu Postpenitencjarnego (FPP) zgodnie z przyznanymi na ten cel środkami finansowymi przez jednostkę nadrzędną. Stan FPP na koniec 2010 r. wynosił 60.105,11 zł, w tym dotacja w kwocie 44,2 tys. zł przyznana w 2010 r. Badaniem objęto 46 pozycji (64,6%) wydatków FPP, polegających na zakupie artykułów i sprzętu komputerowego wykorzystywanych w programach readaptacyjnych, a także finansowały pomoc rzeczową dla osadzonych. W realizacji wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie zakupy dokonywane były w sposób racjonalny i zgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu tworzenia funduszu postpenitencjarnego oraz udzielania pomocy z tego funduszu⁹

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Dokonanie oceny kwalifikacji należności w kwocie 7,08 zł z tytułu szkody w mieniu wyrządzonej przez osadzonego pod kątem skuteczności jej dalszego dochodzenia.***
2. ***Sporządzanie sprawozdań Rb- N o stanie należności zgodnie z ewidencją księgową danego okresu.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania

⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz.2578

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora NIK Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.